

Termékdíj a cukrászdában

A gazdálkodó feladata megvizsgálni, hogy tevékenysége során keletkezik-e termékdíj fizetési kötelezettsége. A termékköröket a környezetvédelmi termékdíjról, továbbá egyes termékek környezetvédelmi termékdíjáról szóló 1995. évi LVI. törvény (továbbiakban: Kt.) határozza meg, mely alapján cukrászdában a termékdíjköteles termékek közül általában két termékkör lehet releváns:

- a csomagolás, ide értve a kereskedelmi csomagolást is, és
- a reklámhordozó papír.

E törvény hatálya alá tartozó termékek besorolásának alapjául a Kt. végrehajtásáról szóló 10/1995. (IX. 28.) KTM rendelet (a továbbiakban: KTMr.) 4. számú melléklete vámtarifaszám szerinti besorolás és a Kt.-ban meghatározott felhasználási cél szolgál. Kérdés csomagolás esetén merül fel, mert maga a csomagolás a köteles termék, melynek vámtarifaszám szerinti besorolását a KTMr. 4. számú melléklete nem tartalmazza.

A cukrászda tekintetében **csomagolás lehet** a papír csomagolás, papír tálca, tortadoboz, sütemény elválasztó műanyag fólia, műanyag „kiflis” zacskó stb., **kereskedelmi csomagolás** lehet a különböző italtermékek csomagolása, valamint a bevásárló reklám táskák, míg **reklámhordozó papír** vonatkozásában a leggyakoribb eset a szórólap.

Csomagolás alatt – a csomagolásról és a csomagolási hulladékok kezelésének részletes szabályairól szóló 92/2002. (V. 5.) Korm. rendelet alapján – azon termékeket értjük, melyeket áruk (a nyersanyagtól a feldolgozott áruig) befogadására, megóvására, kezelésére, szállítására és bemutatására használnak, ide értve az egyszer használatos tételeket is. Lényeges, hogy nem a csomagolóeszköz a termékdíjköteles termék, hanem annak a csomagolás céljára történő felhasználása.

A termékdíjköteles termékeket a díjfizetés szempontjából két csoportba oszthatjuk:

1. Tömeg alapú termékdíjtétel számítás

A csomagolás termékdíjköteles termék esetében a csomagolás anyagának megfelelően, annak tömege után kell megfizetni a termékdíjat.

A Kt. 2. számú melléklete tartalmazza a csomagolás anyaga alapján fizetendő tömegalapú termékdíjakat

Termékdíjköteles termék előállított csomagolás anyaga	Termékdíjtétel (Ft/kg)
Műanyag	36
Társított	44
Alumínium	16
Fém (kivéve alumínium)	13
Papír, fa, természetes alapú textil	16
Üveg	6

Tortadoboz: elsődlegesen a szállítás megkönnyítéséhez, csomagolásként szolgál, így a tömeg alapú díjtétellel sújtott termékek közé tartozik. Leginkább papírból készül, melynek termékdíjtétele 16 Ft/kg.

Műanyag, egyszer használatos, tetővel ellátott tálka, vagy doboz: például somlói galuska, vagy gesztenyepüré egy vagy több adagos előrecsomagolásához. Anyaga: műanyag, 36 Ft/kg termékdíjtétel alá tartozik.

Fagylalt szállítására/parfétorta szállítására használatos doboz. Anyaga szerint a fenti táblázatban foglalt díjtétel alkalmazásával.

Rekeszek, tálcák: amennyiben az áru tárolására vonatkozik, nem termékdíj köteles, de ha csomagolási funkciót lát el pl.: a termék kiszállítása alatt, akkor ebben az esetben keletkezik termékdíj fizetési kötelezettség. Az újrahasználató csomagolást a vámhatóság felé be kell jelenteni és amennyiben az újrahasználatot igazolni tudják, úgy levonható a keletkezett kötelezettség. Amennyiben az újrahasználató csomagolást a vámhatóság felé nem jelentik be, úgy annak minden csomagolási célú használata termékdíj fizetési kötelezettséget keletkeztet.

Ide tartozik még az az eset, amikor egyszer használatos pohárban történik az üdítőital/jéggáza forgalmazása.

Műanyag/papír poharak: 2008-as szabályozás szerint a tömegalapú díjszabás alá tartozik, 2009. év első felében (pontosabban 2009. június 1-ig) darab alapú szabályozás alá tartozott, de a 2009. június 1-jétől hatályos jelenlegi módosítások alapján ismét a tömeg alapú díjtétellel számolandó.

Reklámhordozó papír

*„p) **információhordozó papír:** a sajtóról szóló 1986. évi II. törvény 20. § b) pontja által meghatározott sajtótermékek közül az időszaki lap egyes lapszámai, a röplap és az egyéb szöveges kiadvány – ide nem értve a bankjegyet, értékpapírt, könyvet és tankönyvet, valamint azokat az időszaki lapokat, amelyek a kultúráért felelős miniszter nyilvántartásában szerepelnek és az Országos Széchenyi Könyvtár által kiadott ISSN számmal rendelkeznek - grafikát, rajzot vagy fotót tartalmazó kiadvány, valamint térkép;*

*r) **reklámhordozó papír:** olyan információhordozó papír, amely a gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény 3. § d) pontja által meghatározott reklámot tartalmaz;”*

*„d) **gazdasági reklám:** olyan közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog - ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket - (a továbbiakban együtt: termék), szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog (a továbbiakban mindezek együtt: áru) értékesítésének vagy más módon történő igénybevételeinek előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve,*

megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul (a továbbiakban: reklám)”

Cukrászda esetében tipikus reklámhordozó papír felhasználás lehet a szórólapok osztogatása, melyeknek célja szélesebb körben elterjeszteni, bemutatni a céget, termékeit, szolgáltatásait. Gazdasági célokat szolgál, így a reklámhordozó papír díjszabása alá tartozik, melynek díjtétele 26 Ft/kg.

Lényeges, hogy amennyiben a csomagoláson pl.: a a tortadobozon van gazdasági célú reklámtartalom, akkor is a fő funkcióját és felhasználási célját szem előtt tartva a csomagolás díjtételét kell megfizetni.

2. Darab alapú termékdíjtétel számítás

Italtermékek kereskedelmi csomagolása

Ide kell érteni a Kt. 20. § zs) pontjának alpontjaiban meghatározott italtermékek körét (pl.: sör, bor, üdítő, pezsgő, energia ital, ásványvíz, szódavíz stb.).

Felmerülő termékdíjtételek:

1. hasznosításra vonatkozó díjtétel „H”,
2. első forgalomba hozóra vonatkozó egységnyi díjtétel „E1”,
3. első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevőre vonatkozó egységnyi díjtétel „E2”.

Elsősorban azt kell tisztázni, hogy a cukrászda kitől szerzi be a kereskedelmi csomagolást, mert ettől függően keletkezhet fizetési kötelezettsége

- *amennyiben a Kt. 2. § (1) bekezdésének a-c) pontjában meghatározottaktól (közvetlenül a gyártótól, vagy importőrtől, vagy a Közösségen belüli beszerzőtől) szerzi be, úgy abban az esetben keletkezik E2 díjtétel vonatkozásában bevállási-fizetési kötelezettsége (azaz belföldön második az értékesítési láncban).*
- *ha nem a fent nevesítettektől kerül beszerzésre, és nem is maga gyártja, importálja, vagy szerzi be a Közösségből a köteles terméket, úgy abban az esetben nem keletkezik termékdíj fizetési kötelezettsége (legalább harmadik az értékesítési láncban).*

Amennyiben maga gyártja, palackozza, esetleg importálja, vagy Közösségen belül szerzi be a palackozott italterméket, úgy mint első belföldi forgalomba hozó „H”, „E1”, illetve az üzlethelyiség méretétől függően „E2” díjtétel fizetésére kötelezett is lehet, amennyiben kiskereskedelmi tevékenység keretében közvetlenül a fogyasztók számára értékesít.

Esetpéldák

Belföldi előállítás

1. értékesítési lánc

Gyártó	Nagykereskedés	Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
egyben első belföldi forgalomba hozó is	első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője	harmadik a láncban	-
„H”+”E1”	„E2”	-	-

2. értékesítési lánc

Nagykereskedés	Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
„gyártó” és egyben első belföldi forgalomba hozó is	első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője	-
„H”+”E1”	„E2”	-

Európai Közösségen belüli behozatal

1. értékesítési lánc

Nagykereskedés	Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
„beszerző”, első belföldi forgalomba hozó	első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője	-
„H”+”E1”	„E2”	-

2. értékesítési lánc

Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
„beszerző” első belföldi forgalomba hozó, aki kiskereskedelmi értékesítés keretében közvetlenül a fogyasztók számára értékesít	-
„H”+”E1”+”E2”	-

Abban az esetben, ha a kiskereskedés legalább harmadik az értékesítési láncban, akkor nem keletkezik termékdíjfizetési kötelezettsége e tekintetben.

Import

1. értékesítési lánc

Nagykereskedés	Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
importáló, „vámados”, „első belföldi forgalomba hozó”	első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője	-
„H”+„E1”	„E2”	-

2. értékesítési lánc

Kiskereskedés (cukrászda)	Végfelhasználó, fogyasztó
importáló, „vámados” első belföldi forgalomba hozó, aki kiskereskedelmi értékesítés keretében közvetlenül a fogyasztók számára értékesít	-
„H”+„E1”+„E2”	-

Abban az esetben, ha a kiskereskedés legalább harmadik az értékesítési láncban, akkor nem keletkezik termékdíjfizetési kötelezettsége e tekintetben.

Műanyag (bevásárló-reklám) táska

Mivel e termék a vásárlás helyén, áru megtöltésére szolgál, a kereskedés e tekintetben első belföldi forgalomba hozónak minősül. A műanyag (bevásárló-reklám) táska sajátossága, hogy közvetlenül a fogyasztó számára történik meg az értékesítése, melynek következményeként a „H”+„E1”+„E2” díjtétel megfizetésére válik kötelezetté.

A Kt. 2. számú melléklet 2.4. pontja tartalmazza a kereskedelmi csomagolás díjtételeit

a) „H” (hasznosításra vonatkozó) termékdíjtétel mértéke

Termékdíjköteles csomagolás	Termékdíjtétel (Ft/db)
Műanyag 1,5 literig	11
Műanyag 1,5 liter felett	22
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3 literig	3
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 3,001-20 liter között	10
Műanyag (bevásárló-reklám) táska 20 liter felett	25
Üveg 1 literig	6

Üveg 1 liter felett	11
<i>Társított csomagolás 1,5 literig</i>	
Rétegzett italcsomagolás	13
Egyéb	27
<i>Társított csomagolás 1,5 liter felett</i>	
Rétegzett italcsomagolás	27
Egyéb	50
Fém 1,0 literig	33
Fém 1,0 liter felett	66
Egyéb anyagok 1,0 literig	11
Egyéb anyagok 1,0 liter felett	22

b) „E” (egység) termékdíjtétel mértéke

Termékdíjköteles	Termékdíjtétel (Ft/db)	
csomagolás	2009-ben	
E ₁	1,80	
E ₂	3,50	

Mentesülési/mentességi lehetőségek

1. Számlán történő átvállalás:

a, Csomagolás esetén

Számla alapján – a Kt. 2. § (1) bekezdés d) pontja szerinti kötelezett (első belföldi forgalomba hozó első továbbforgalmazó vevője) kivételével – a termékdíjfizetési kötelezettséget, a csomagolás összetevőit a kötelezett számára gyártó vagy forgalmazó belföldi vállalkozó átvállalhatja, ha hasznosítást koordináló szervezeten keresztül mentességet élvez.

A termékdíj fizetési kötelezettség a számla kiállításának napján száll át az átvállalóra.

Az átvállalás megvalósulásának feltétele fentiekén kívül, hogy a vásárláskor kiállított számlán az alábbi szöveg feltüntetésre kerüljön:

„a termékdíj-fizetés átvállalásra került, mivel a hasznosítási díj a (cég neve) .....hasznosítást koordináló szervezetnek, valamint az ezen felül fennmaradó termékdíj, a bruttó árból .....Ft megfizetésre került”;

b, Kereskedelmi csomagolás esetén – műanyag (bevásárló-reklám) táska –:

műanyag (bevásárló-reklám) táska a 2009. június 1-jétől hatályos jogszabályi változások értelmében:

A környezetvédelmi termékdíj-mentesség, a termékdíj visszaigénylésének és átvállalásának, valamint a használt gumiabroncs behozatalának feltételeiről szóló 53/2003. (IV.11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 14. § (5) bekezdése szerint a műanyag (bevásárló-reklám) táska „H” termékdíjtétele külön is átvállalható.

Az átvállalás megvalósulásának feltétele, hogy a vásárláskor kapott számlán az alábbi szöveg feltüntetésre kerüljön:

„a termékdíj „H” díjtétel megfizetése átvállalásra került, mivel a hasznosítási díj a (cég neve) ..... hasznosítást koordináló szervezetnek, valamint az ezen felül fennmaradó termékdíj, a bruttó árból ..... Ft megfizetésre került”;

A Kt. 5/E. § (5) bekezdés rendelkezése szerint a műanyag (bevásárló-reklám) táska után fizetendő „E” (ahol a jogalkotó az „E1” mellett az „E2” díjtételt egyaránt érti) termékdíjtétel 100%-át levonhatja a kötelezett, amennyiben a csomagolás helyén az általa kibocsátott műanyag (bevásárló-reklám) táska mennyiségének legalább 25%-át környezetbarát védjeggyel hozza forgalomba.

A KTMr. 10. § (1) és (2) bekezdése szerint a termékdíjkedvezményt a Környezetbarát Termék Kht.-val kötött érvényes környezetbarát védjegyhasználati szerződés alapján lehet igénybe venni, amennyiben a csomagolás vagy annak összetevője a környezetbarát védjegyhasználati joggal rendelkezik, a termékdíjfizetésre kötelezett a védjegyhasználati jogot kibocsátó igazolásával is jogosult termékdíj-kedvezményre.

A műanyag (bevásárló-reklám) táskán a mentesség érdekében feltüntetett környezetbarát védjegynek a műanyag (bevásárló-reklám) táska egyik főoldala legalább 20%-át kitevő felülettel kell fednie.

A Kr. 7/C. § (4) bekezdésében meghatározottak szerint a nyilvántartásnak a műanyag (bevásárló-reklám) táska „E” díjtételének a Kt. 5/E. § (5) bekezdés szerinti levonása esetén tartalmaznia kell:

- a tárgyidőszakban forgalomba hozott műanyag (bevásárló-reklám) táska mennyiségét,
- a tárgyidőszakban környezetbarát védjeggyel forgalomba hozott műanyag (bevásárló-reklám) táska mennyiségét.

2. Szerződéssel történő átvállalás:

Hasznosítást koordináló szervezeten keresztül történő szerződéses mentesülésnek sajátos jellemzői vannak. A két fél államigazgatási jellegű elemeket is tartalmazó polgárjogi szerződése alapján teljesíti a koordináló szervezet a megfelelő mennyiségű hulladék visszagyűjtését és hasznosítását a kötelezett helyett.

A Kr. 15. § és 16. § alapján a szerződéses átvállalás esetében a termékdíj-fizetési kötelezettség része vagy egésze átvállalható.

Az átvállalási szerződés legfeljebb 5 évre köthető, ha a felek másképp nem rendelkeznek. Ezen szerződéseket a vámhatóság tartja nyilván, így a szerződés megkötését követő 30 napon belül a szerződés 1 példányát a megfelelő nyomtatvány kitöltésével be kell nyújtani a vámhatósághoz. Az átvállalási szerződés a vámhatóság nyilvántartásba vételét követő hónap első napjától alkalmazható.

Átvállalás esetén a szerződésnek tartalmaznia kell:

- a szerződő felek adatait (VPID és GLN szám),

- a termék KT kódját, vámtarifaszámát (kivéve csomagolás esetében),
- az átvállalás időszakának, illetve kezdő időpontjának meghatározását,
- az átvállalás típusát (export, bérnyártás, hasznosítást koordináló szervezet).

2009. június 1-jétől hatályos jogszabályi változások értelmében a Kr. 7. § (1) bekezdése értelmében a kötelezett anyagáramonként egyidejűleg egy hasznosítást koordináló szervezettel köthet megállapodást a termékdíjfizetési kötelezettség átvállalásáról.

3. „E1” díjtétel (italtermékek csomagolása vonatkozásában):

Mentesülési és levonási lehetőségeket „E1” díjtétel vonatkozásában az 5/E. § (1) bekezdése és a 12. § (7) bekezdése tartalmazza:

A Kt. 5/E. § (1) bekezdése szerint, a 2. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott kötelezett levonhatja az újrahasználatos csomagolás után megfizetendő „E₁” termékdíjtétel 100%-át, amennyiben annak újrahasználatos csomagolás visszavételi rendszer keretében történő visszavételét és újrahasználatát igazolja.

A Kt. 5/E. § (3) bekezdése szerint 2. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott kötelezett vagy a termékdíj-fizetési kötelezettség átvállalása esetén a hasznosítást koordináló szervezet a nem újrahasználatos csomagolás után megfizetendő „E₁” termékdíjtételnek 85%-át levonhatja, amelyre vonatkozóan a nem újrahasználatos csomagolásból keletkezett hulladéknak az anyagában történő hasznosításra történő átadás-átvételének tényét vagy az anyagában történő hasznosítás tényét igazolja.

A Kt. 12. § (7) bekezdése szerint a 2. § (1) bekezdés a)-c) pontjában meghatározott kötelezettnek a kereskedelmi csomagolás tekintetében nem kell környezetvédelmi termékdíjat fizetnie, ha a csomagolás mennyisége éves szinten nem nagyobb 75000 darabnál. A mérték kiszámításakor mind az italtermék fogyasztói csomagolását, mind a műanyag táskákat össze kell számolni, úgy, hogy az újrahasználatos csomagolást csak egyszer kell figyelembe venni.

4. E2 díjtétel (italtermékek csomagolása vonatkozásában):

A Kt. 5/E. § (2) bekezdése szerint, a 2. § (1) bekezdésének d) pontjában meghatározott kötelezett levonhatja az újrahasználatos csomagolás után megfizetendő „E₂” termékdíjtételnek 100%-át, amennyiben igazolja, hogy a visszavett újrahasználatos csomagolás a 2. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott kötelezettnek átadásra került.

A Kt. 5/E. § (4) bekezdése szerint a 2. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott kötelezett a nem újrahasználatos csomagolás után megfizetendő „E₂” termékdíjtételnek 85%-át levonhatja, amelyre vonatkozóan igazolja, hogy a visszavett nem újrahasználatos csomagolás hulladéka a 2. § (1) bekezdésének a)-c) pontjában meghatározott kötelezettnek, vagy a kötelezett, illetve a hasznosítást koordináló szervezet által megbízott hulladékkezelőnek átadásra került.

A Kt. 12. § (8) bekezdése szerint a 2. § (1) bekezdés d) pontjában meghatározott, kötelezettnek a kereskedelmi csomagolás tekintetében nem keletkezik termékdíj fizetési kötelezettsége, ha a csomagolás mennyisége éves szinten nem nagyobb 75 000 darabnál és legfeljebb 50 m² alapterületű üzlethelyiséggel rendelkezik.

5. A csomagolásról és a csomagolási hulladék kezelésének részletes szabályairól szóló 94/2002.(V.5.) Kormányrendelet 6. § (3) bekezdése alapján szintén van egy mentességi lehetőség abban az esetben, ha a csomagolás nem jelentős mennyiséget képvisel, miszerint:

A felhasználók számára terméket forgalmazó gyártó mentesül a visszavételi és hasznosítási kötelezettség teljesítése alól, ha a felhasználóknak forgalmazott termék csomagolása éves szinten

a) műanyag vagy fém esetén összesen a 200 kg-ot,

b) papír vagy fa esetén az 500 kg-ot,

c) üveg esetén a 800 kg-ot

nem haladja meg.

Ebben az esetben a mentességi kérelmet az illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez kell benyújtani, igazgatási szolgáltatási díj megfizetésével.

2009. június 1-jétől hatályos jogszabályi változások értelmében a Kr. 25. § (2) bekezdése szerint a mentesség csomagolás esetén 2009. évben a 2008. évre előírt, 2010. évben a 2009. évre előírt mentességi arányok teljesítésével is elérhető. A hatálybalépéskor érvényes mentességi engedélyek módosítása iránt a kötelezett 2009. július 31-ig nyújthat be kérelmet az illetékes Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőséghez.

Kr. szerint, a fent megállapított mennyiségeken felül történő forgalmazás esetén – koordináló szervezettel kötött szerződés és számlán történő átvállalás hiányában termékdíj-fizetésre kötelezetté válás mellett – egyedi mentességi kérelem benyújtására is lehetőség van.

Veres Gábor